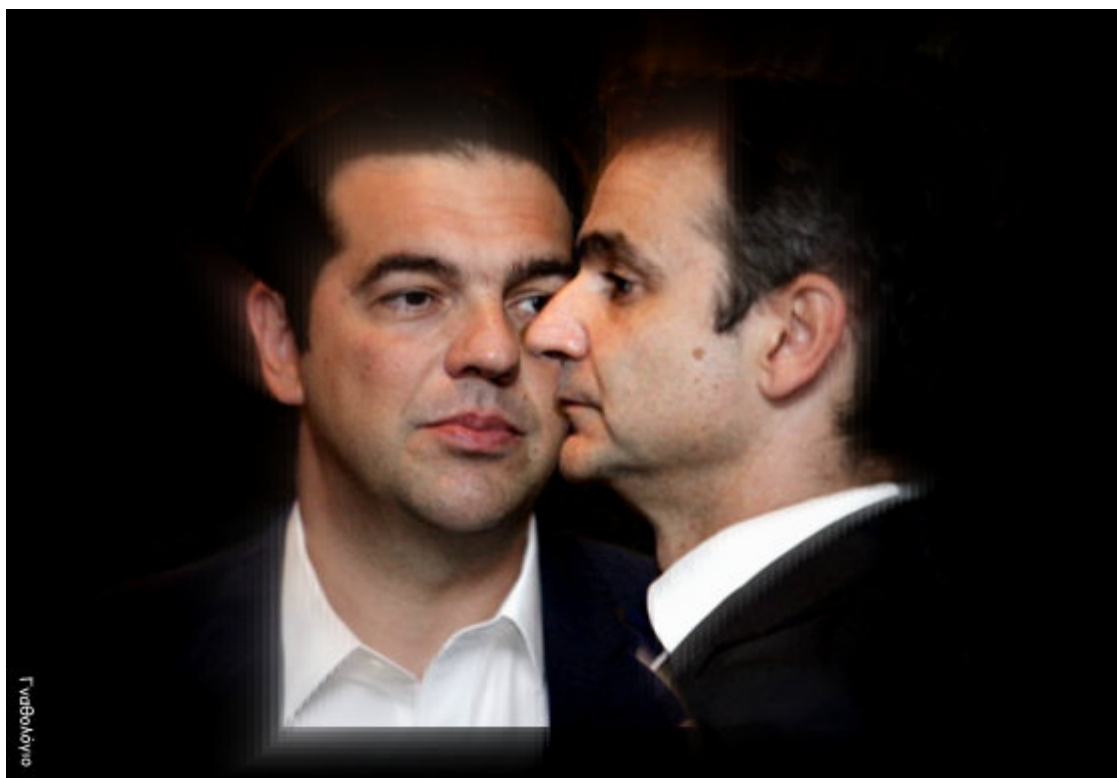

ΣΥΡΙΖΑ: Ο πέμπτος πήλινος πυλώνας του συμπληρωματικού μνημονίου;

Διαβάζοντας το συμπληρωματικό μνημόνιο, διαβάζεις το πρόγραμμα με το οποίο καλούνται να πορευτούν οι ελληνικές κυβερνήσεις στο άμεσο μέλλον και ταυτόχρονα τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν σε βάθος πολλών ερχόμενων γενεών. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ συμμορφώθηκε σε αυτό το πρόγραμμα με τις υπογραφές της και πλέον δύσκολα ξεχωρίζεις τα γραφόμενα στο κείμενο του μνημονίου από τα λεγόμενα του πρωθυπουργού. Η ταύτιση είναι μοναδική και με βάση το πολιτικό του παρελθόν, μοιάζει και λίγο τρομακτική.

Για παράδειγμα, ό,τι μοιάζει ασαφές στην ομιλία του κ. Τσίπρα για την «Δίκαιη ανάπτυξη» ξεκαθαρίζει στις σελίδες του συμπληρωματικού μνημονίου: *«Το σημερινό πρόγραμμα έχει ως στόχο να διασφαλίσει την πρόοδο που έχει ήδη σημειωθεί, βελτιώνοντας παράλληλα την ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και δίκαιου χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη το ακόμα πολύ υψηλό ποσοστό ανεργίας και την ανάγκη για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη*

(Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Έκθεση Συμμόρφωσης. Τρίτο Οικονομικό Πρόγραμμα Προσαρμογής για την Ελλάδα. Πρώτη Αξιολόγηση)».

Όμως αυτή η όψιμη συμμόρφωση είναι δύσκολο να παράγει σήμερα θετικό οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό αποτέλεσμα. Οι τέσσερις πυλώνες που αναφέρονται στο συμπληρωματικό μνημόνιο δεν αρκούν για να ανακάμψει η χώρα μας. Είναι τέσσερις «πήλινοι πυλώνες» διότι τα μέτρα που τους συνοδεύουν αντί να κάνουν τη δουλειά που χρειάζεται, απλά θα ανακυκλώνουν το ελληνικό πρόβλημα.

Οι τέσσερις πυλώνες του συμπληρωματικού μνημονίου:

1. Αποκατάσταση δημοσιονομικής βιωσιμότητας

Δημοσιονομική ανάταξη δεν μπορεί να οργανωθεί στη βάση του εξωπραγματικού στόχου 3,5 τοις εκατό πρωτογενούς πλεονάσματος για το 2018. Οι αλλαγές στο φορολογικό και το ασφαλιστικό όντας υφεσιακές θα ενεργοποιήσουν τον «κόφτη», που με τη σειρά του θα φέρει ακόμη μεγαλύτερη ύφεση. Από την άλλη, η εξαθλίωση των αδυνάμων, που ολοένα αυξάνονται, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με ένα μόλις 0,5 τοις εκατό του ΑΕΠ.

Αποτελεσματικός αγώνας κατά της μεγάλης φοροδιαφυγής δεν προκύπτει από τα πεπραγμένα της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, ενώ ο αγώνας κατά της φοροδιαφυγής των μικρομεσαίων είναι χίμαιρα όσο υπάρχουν παράλογα υψηλοί φορολογικοί συντελεστές και ακρίβεια προϊόντων και υπηρεσιών. Η συλλογή των φόρων και η αύξηση των εσόδων είναι πρώτα ζήτημα κατάστασης της οικονομίας και μετά διοικητικό και οργανωτικό.

2. Διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Παρά τις ανακεφαλαιοποιήσεις, που πλήρωσε και πληρώνει ο Έλληνας φορολογούμενος, το τραπεζικό σύστημα παραμένει ζόμπι για τις επιχειρήσεις και η ακίνητη περιουσία βγαίνει στο σφυρί. Παρά τα capital control, που σε λίγες μέρες κλείνουν ήδη ένα χρόνο, οι καταθέσεις συνέχισαν την πτωτική τους πορεία. Από την άλλη, η προσπάθεια εξυγίανσης των κόκκινων δανείων με το ξεπούλημά τους σε ξένα funds, χωρίς να δίνεται αυτή η δυνατότητα στο υπερχρεωμένο νοικοκυριό, μόνο κοινωνική αναταραχή και νέα πολιτική αστάθεια μπορεί να φέρει.

3. Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα, επενδύσεις

Η μερική απασχόληση και η εκ περιτροπής εργασία ήδη αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι στην ελληνική αγορά εργασίας, με ότι αυτό μπορεί να σημαίνει για την κοινωνική συνοχή και τα ασφαλιστικά ταμεία. Η πραγματικότητα, πέρα από την παγίωση της ανεργίας και ιδιαίτερα των νέων, οδηγεί ούτως ή άλλως σε υποαμειβόμενες και ευέλικτες μορφές εργασίας - με δυο λόγια, σε φτηνές και ανασφαλείς μορφές, που σίγουρα δεν μπορούν να αποτελούν παράμετρους και συνθήκες για ανταγωνιστικότητα.

Στο υπάρχον οικονομικό πλαίσιο, οι συμβάσεις και το όποιο φιλελεύθερο καθεστώς απολύσεων δεν μπορούν να έχουν «δίκαιο» και «αναπτυξιακό» χαρακτήρα, όσο και αν αυτό ορίζεται έτσι στο Μνημόνιο. Δεν είναι τυχαίο ότι στην αναθεωρημένη μακροοικονομική πρόβλεψη του συμπληρωματικού Μνημονίου, η ιδιωτική κατανάλωση επανεκτιμήθηκε, σε σχέση με την περσινή πρόβλεψη, στο -0,2 για το 2016 και στο -0,3 για το 2017.

Παρά το βαρύγδουπο εισαγωγικό σχόλιο του συμπληρωματικού μνημονίου ότι για ένα επιτυχές αποτέλεσμα θα πρέπει η ιδιοκτησία της ατζέντας των μεταρρυθμίσεων να ανήκει στις Ελληνικές αρχές, διαπιστώνουμε ότι αυτό δεν ισχύει με τον ακρογωνιαίο επενδυτικό και αναπτυξιακό λίθο του προγράμματος, δηλαδή με την «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.».

Εκεί, από τα (5) μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου, τα (2) μέλη, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος, επιλέγονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και τα υπόλοιπα (3) μέλη επιλέγονται μεν από τις Ελληνικές αρχές αλλά μόνο κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας.

Στην ουσία δεν μιλάμε για ένα εθνικό επενδυτικό και αναπτυξιακό εργαλείο ιδιωτικοποιήσεων, που υποβοηθείται με τεχνογνωσία από τους δανειστές, αλλά για ένα ξένο Όργανο επί Ελληνικού εδάφους, που θα συνεργάζεται, τουλάχιστον για έναν αιώνα, με τις Ελληνικές κυβερνήσεις και το οποίο μάλιστα θα τυγχάνει και νομοθετικής κάλυψης για τα ανομήματά του.

4. Σύγχρονο Κράτος και δημόσια διοίκηση

Οι σχετικές αναφορές του συμπληρωματικού μνημονίου ηχούν σαν ανέκδοτα.

Ωστόσο στο κείμενο διαφαίνεται μια αίσθηση γνώσης της πραγματικής κατάστασης, όταν για παράδειγμα αναφέρεται σε στόχο για απλή ενίσχυση της ικανότητας για «παροχή των απολύτως αναγκαίων δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών», όπως και γνώση των δεδομένων του πελατειακού κράτους όταν για παράδειγμα επικρίνει την αντικατάσταση της πλειονότητας των διοικητών στα νοσοκομεία «χωρίς σαφή αιτιολογία»(on unclear grounds) και μάλιστα σημειώνοντας πως η απομάκρυνσή τους έγινε παρότι «είχαν επιλεγεί βάσει αξιοκρατικών και διαφανών κριτηρίων».

Συμπερασματικά, το τρίτο μνημόνιο και το συμπληρωματικό του, που επιβλήθηκαν συνοπτικά στην κυβέρνηση, ήρθαν σαν αποτέλεσμα πολιτικής πίεσης από την ευρωπαϊκή συγκυρία και το ΔΝΤ και όπως τα προηγούμενα δύο μνημόνια πάσχει από την διαχρονική εμμονή σε αποτυχημένες οικονομικές επιλογές.

Και αυτή την φορά, λόγω αντικειμενικών οικονομικών συνθηκών, θα τύχει της ίδιας προβληματικής εφαρμοστικότητας και μιας εικονικής αποτελεσματικότητας, που θα πρέπει, με ευθύνη του ΣΥΡΙΖΑ, να υποστηρίζεται από κατάλληλους μηχανισμούς προπαγάνδας, μέσα από τον υπάρχοντα ή έναν αναδιαταγμένο χάρτη ΜΜΕ.

Σε αυτό το σκηνικό, ο Αλέξης Τσίπρας, έχοντας κάψει προ πολλού το χαρτί της εναλλακτικής και μη όντας σήμερα στην αντιπολίτευση ώστε να μπορεί έστω να πείσει προς άλλη κατεύθυνση, αναλώνεται να διατηρηθεί όρθιος με τα στελέχη του και τους οπαδούς του στο πολιτικό και οικονομικό παιχνίδι.

Και αυτό δεν είναι κάτι εύκολο αφού οι διαφορές του με τον Κυριάκο Μητσοτάκη και την δεξιά συνολικά πρέπει περισσότερο πια να επινοούνται αφού με τον καιρό όλο και λιγότερο υπάρχουν. Μια τέτοια τεχνητή αντιπαράθεση μπορεί να είναι και επιζήμια για την χώρα, όπως για παράδειγμα η διαφορά στον στόχο για πρωτογενές πλεόνασμα, αφού το θέμα δεν είναι αν έχουν δίκιο οι Ευρωπαίοι ή το ΔΝΤ, αλλά τι υποδεικνύει η λογική και ποιο είναι το συμφέρον της χώρας.

Αλέξης και Κυριάκος, αν γυρίσουν σήμερα και κοιταχθούν μέσα στον καθρέφτη του μνημονίου, θα δουν με αμηχανία ότι τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα χαρακτηριστικά τους διαρκώς συγχωνεύονται. Αισθητικά, μπορεί να μην δίνεται το καλύτερο αποτέλεσμα, αλλά ιδεολογικά η ομοιότητα, φαίνεται όλο και πιο αρμονική.

Αυτή η συγχώνευση-μεταμόρφωση μπροστά στον εκβιασμό και το πρόγραμμα του μνημονίου, που εξελίσσεται από πέρυσι τον Αύγουστο, είναι φυσικά δύσκολο να την διαχειριστούν σε επίπεδο πολιτικής τακτικής, αφού λειτουργεί και για τους δύο σαν «στίγμα». Έτσι, πρέπει να το αντισταθμίζουν δημιουργώντας και διατηρώντας ένα κλίμα αντιπαράθεσης, που κάποιες φορές φορτώνεται αβάστακτη επινόηση και βερμπαλισμό, όπως σε ζητήματα πελατειακής συμπεριφοράς, διαφθοράς πολιτικών κ.α. Αυτή την αμηχανία και υποκρισία την αναλύσαμε [σε προηγούμενη ανάρτηση](#) σε σχέση με την περίπτωση των «Παραιτηθείτε».

Σε αυτό λοιπόν το πολυδύναμο σκηνικό, ο Αλέξης Τσίπρας, παθητικός και εγκλωβισμένος μέσα στο γερμανο-ευρωπαϊκό κουκούλι, περιμένει προς τα που θα φυσήξει ο ευρωπαϊκός άνεμος στη Μεγάλη Βρετανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και τη Γερμανία, μήπως καταφέρει κάπως και ξεφύγει. Έχοντας πάντα «ένα φόβο στην καρδιά» μήπως ξαφνικά αναπτυχθεί κάποιο σοβαρό και μαζικό κίνημα που θα αμφισβητήσει την προδοσία του απέναντι στην κοινωνία και το έθνος. Και μέχρι να ολοκληρωθεί αυτή η κατά τα άλλα στερητική και βασανιστική περίοδος για τον Ελληνικό λαό, η κυβέρνησή του θα αισιοδοξεί ότι μπορεί να υποδύεται τον πέμπτο «πήλινο» πυλώνα του συμπληρωματικού μνημονίου – έστω και στο ρόλο του θλιβερού βαστάζου των δανειστών.

Αλλά μια τέτοια επιφανειακή κίνηση πολιτικού καιροσκοπισμού δεν μπορεί να κρατηθεί για πολύ υπεράνω ενός κοινωνικού βυθού που κοχλάζει και μάλιστα στο φόντο μιας Ευρώπης που παραπαίει, διχάζεται και διαλύεται.

[Δ. Τρικεριώτης](#) , Twitter: [@BlogGnathion](#)